

O čiščenju sadjevca.

Ako se sadjevec noče učistiti in da ima bolj mlečno barvo, so lahko najrazličnejši vzroki. Eden glavnih vzrokov je hranjenje mošta v premrzlih prostorih, tako da ne more kipeti, ali pa da prepočasno kipi. Sladkor v premrzlem moštu se pretvarja v težko kipeči sluzni sladkor. V tem slučaju je spraviti mošt v prostor, ki naj ima vsaj 12—15° C toplote, da bo ves sladkor mogel pokipeti. Ob tej priliki se lahko doda moštu čiste kvasne glive, ki pretvorijo sladkor v moštu v alkohol in ogljikov dvokis, ki so torej povzročiteljice kipevanja. Kvasne glive, tudi čiste drože imenovane, je lahko dobiti pri kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru.

Če je pa mošt pravilno pokipel, pa se vendar noče čistiti, potem morda vsebuje preveč beljakovin, a premalo črešlovine. Tak mošt je potem čistiti kakor vinski mošt, oziroma vino, n. pr. z želatino in s taninom, kar se dobi pri kmetijski družbi ali v drogerijah.

Da se sadjevec noče učistiti, so lahko še drugi vzroki. Zato je dobro, da daste en vzorec tega sadjevca preskusiti ter preiskati pri najbližnjem strokovnjaku ali pri banovinski Vinarški in sadjarški šoli v Mariboru, da se dožene pravi vzrok.

Da bi pa ostal sadjevec kar naprej sladek, ni priporočljivo, ker zaostanki sladkorja v moštu lahko povzročijo razne bolezni in se mošt posebno v toplem poletnem času lahko še bolj pokvari.

Če naj bo sadjevec trpežen in dobre okusa in naj se pomladi ne pokvari, naj sladkor v moštu že v jeseni kolikor je mogoče pokipi. To se doseže, če mošt kipi v jeseni v sodu s kipečno veho in dodatkom čistih drož v dovolj toplem prostoru, ki naj ima 12—15° C toplote. V jeseni dobro pokipel mošt je potem, ko se je učistil, okoli Novega leta pre-

točiti, zmerno zažveplati in potem hraniti v bolj hladni kleti.

Za novi trtni nasad: ali beli burgundec, silvanec in laški rizling, ali ranfol? Strokovnjaki docela pravilno priporočajo beli burgundec, silvanec in laški rizling; so to sorte, ki so za naše kraje najbolj priporočljive. Vse tri sorte ob pravilni negi in oskrbi tudi bogato rodijo in dajejo v ugodnih letih prav dobro vino. Grozdje belega burgundca in silvanca vedno popolnoma dozori. Laški rizling pa, ki zori bolj pozno, spada le na najboljše, popolnoma južne lege; v neugodnih legah in letih pa laški rizling bolj slabo zori in daje kislina vina. Kakor to že delajo naprednejši vinogradniki, se bodo tudi drugi morali sprijazniti z dejstvom, da bodo napravili dve trgatvi, to je pri prvi trgatvi bodo pobrali vse ranejšje sorte, pri drugi trgatvi pa vse bolj pozno noseče sorte. Ranfol res bogato rodi, a daje manj vredna, šibka (na alkoholu uboga) vina. Iz tega vzroka ranfol ni priporočljiv za razmnoževanje. Znano je, da se v današnji težki vinski krizi navadna, manj vredna vina tudi za nizko ceno težko prodajo, dočim dobra, fina vina še vedno najdejo kupca in tudi po primerni ceni. Sicer pa ranfol ni prepovedan in če ga kljub vsemu navedenemu hoče kdo imeti, ga lahko sadi ter razmnožuje po mili volji.

Trtna podlaga v peščeni zemlji. Za peščeno zemljo kot podlago je priporočati ameriško trto Rupestris Goethe 9. Dobite jih kot ključke ali mogoče tudi kot korenjake pri banovinskih in zasebnih trtnicah. Naslove teh trtnic najdete dovolj v kmetijskih strokovnih listih, pa tudi v našem listu med oglasi.

Cena trtam cepljenkam je v ban. trtnih nasadih letos določena na Din 1.20 za komad. Banska uprava v Ljubljani bo postopala v smislu pravilnika za izvrševanje zakona o obnavljanju in pospeševanju vinarstva. Kolikor za izsekano šmarnico ne bo na razpolago brez

plačnega trsja iz banovinskih trsnic, se bodo dajale v to svrhu denarne podpore za nabavo trsja iz privatnih trtnic, če se je pristojni srezki kmet, referent prepričal, da je vinogradnik šmarnico res izsekal in da bo na istem mestu, seveda ako to po svojem položaju ustreza, zasadil vinograd z žlahtnimi trsnimi vrstami. Tozadevni kredit je pa seveda omejen.

Enodnevni tečaj o cepljenju vinske trte in o trsnicarstvu sploh se vrši v ponedeljek dne 21. marca t. l. na banovinski vinarški in sadjarški šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Važno kmetijsko predavanje se vrši v nedeljo dne 6. marca v št. lju pri Mislinju po prvem sv. opravilu ob pol devetih dopoldne, in pri Sv. Florijanu v Dolici po sv. opravilu ob pol enih popoldne. Predavanje se vrši na obeh krajih v osnovni šoli, na katerih poroča in predava okrajni kmetijski referent Wernig o splošnem položaju kmetijstva, o pridelovanju krme in živinoreji. Vsi kmetovalci so povabljeni!

Vinogradno kolje, cepano, žagano in okroglo, kakor tudi vsake debelosti rezan les od smreke, bora in mecesna, prodaja ali zamenja za izborna kvaliteta vina Gnilšek, trgovina z vinom in lesom v Mariboru, Rzglova 25. 249

Ali ste že končale s kolinami?

Požurite se, dokler je mraz, sicer vas prehitijo pomladi, ki ne bo koristila kakovosti in trpežnosti mesa in zabele.

Ne pozabite, da so kokoši ranih gnezd najboljše jajčarice, ker neso v času, ko druge vse prenehajo. Zato nasadite kolke kolikor mogoče rano ali pomnilite: za dobičkanosno kokošjerejo je treba podložiti jaca prvovrstnih jajčaric od pri nas udomačenih pasem.

Napoleonovi dolгови.

O Napoleonu so zgodovinarji napisali že dosti knjig in ni je skoro podrobnosti iz njegovega življenja, ki je ne bi bili tudi tam omenili. Nihče pa ni še povedal, da je Napoleon umrl, ne da bi bil poravnal neki mali dolg: 60 frankov.

Te dni pa je francoska vlada odlikovala gledališko igralko Barette-Vorms z redom častne legije. Ta igralka pa je vnučinja tistega moža, pri katerem se je Napoleon zadolžil za 60 frankov.

Letu 1793 je namreč igralkin oče Barette odprl v mestecu Avignonu malo kavarno. Takrat pa je tedanja francoska vlada (kon-

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

Vojvoda je sklenil, da bo krenil iz Sevnice na Planino in po Bistriški dolini do St. Petra. Med potjo se mu bodo pridružili štercovi bojovníki. Pri St. Petru bo prekoračil na ta način ojačen Sotlo, dosegel kmečko trdnjavo Cesargrad, kjer bo privoščil pod zaščito dobro utrjene točke ljudem par dni počitka in odbrzel proti Dolnji Stubici, da ne doleti Matije Gubca ista usoda, kakor je je postal deležen kapitan Kupinič.

Že na Planini so zvedela Gregoričeva krdela ne le o plemiški zmagi v Krškem, ampak tudi o bitki med kmečko in plemiško vojsko pri Keresincu in Mokricah. Plemiški vojski je tu načeloval banov namestnik Gašper Alapič, ki je kmete neusmiljeno razbil in razpršil. Pri Keresincu in Mokricah je pobil Alapič s konjiki grofa Zrinjskega in drugimi četami 1000 kmetov. Po porazu

so požgali Uskoki kakor Turki koče upornikov ter oplenili kmečke domove vsega imetja in živine.

Kdo je bil raznesel ti strašni novici po kmečkem taboru od moža do moža, se danes ne da dognati. Posledica teh poročil je bila malodušnost, izguba zaupanja v vodstvo punta in kmetje so se pričeli razbegavati na vse strani in raznašati vesti, da je že konec kmečkega punta in sedaj bo sledila krvava »rihta« iz rok plemstva.

S Planine se je pomaknila kmečka vojska proti Pilštajnu, kjer se je utaborila v Bistriški dolini in predvsem v Lesičnem.

Ema je že pričakala Pavla pri kovačnicah, ga obsula z vprašanji in tiščala vanj s prošnjo, da tokrat bo šla z njim, naj to dovoli ali ne. Kapitan Šterc je bil edini od vodij, ki se ni zgubil upanja v konečni uspeh. Računal je na priključitev k ostankom vojvodove vojske novih tisočev svežih puntarjev iz St. Petra, Bizeljskega ter Pišec. Še vedno je bil mogoč pobeg preko Sotle in okrepitev glavnih kmečkih bojnih sil pri Dolnji Stubici. Ema je prikril dosedanje, po krivdi vod-

Vrt nas tudi že kliče.

Čas je tu za prvo setev na planem v golednih legah. Špinača, korenje, peteršilj, čebula, tudi solata berivka, rani grah in bob pojdejo prvi v zemljo. Tudi čebulček in česenj že potaknemo. V tople grede, pa tudi v zelo zavarovanih solnčnih legah sejemo kapusnice (fiance): rano zelje, ohrovt, kolerabice in drugo.

Gospodinjstvo-nadaljevalna šola pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. V nedeljo dne 13. marca se zaključila kmetijska gospodinjstvo-nadaljevalna šola pri Sv. Lenartu v Slov. gor., ki je trajala pet mesecev. Učile smo se, kar bo vsaka gospodinja rabila enkrat v življenju. Kot zaključek bo izpraševanje raznih predmetov, razstava izdelkov šivanja in raznih ročnih del. — Istega dne popoldne ob treh prirede udeležence šoloigro »Pri gospodi«. Zabavalo bo stare in mlade, gledati dekleta, da se znajo tudi na odru sukati in ne samo po polju z motiko in grabljami.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 27. februarja so pripeljali špeharji 150 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10—12, špeh po 10—12 Din. Kmetje so pripeljali 8 voz sena po 85—95, 4 otave po 75—80, 2 voza krompirja 1—150, 38 vreč čebule po 6 (česen 16—18), zelje glava 2—4. Rž 150, oves 125—150, kuruza 125—150, proso 175, ajda 150, ajdovo pšeno 350—450, fižol 150—3. Celi orehi 450—5, luščeni 10—18. Kokoš 25—35, piščanci 30—60, raca 20—30, puran 50—80. Hren 12—14, kartijola 6—10, ohrovt 2—3, radič 42, jabolka 350—7. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24—32, jajca 0.60—1, suhe slive 8—12, med 14—20.

Mariborski živinski sejem dne 23. febr. 1932. Prignanih je bilo 16 konj, 13 bikov, 169 volov, 270 krav in 19 telet, skupaj 487 komadov. Poprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4 do 5 Din, poldebili voli od 3 do 3.75 Din,

plemenski voli od 3.50 do 3.75 Din, bikji za klanje od 3 do 3.75 Din, klavne krave debele od 3 do 4.50 Din, plemenske krave od 2.50 do 2.75 Din, krave za klobasarje od 1.25 do 2 D, molzne krave od 2.50 do 3.50 Din, breje krave od 2.50 do 3.50 Din, mlada živina od 3.50 do 5 Din, teleta od 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 239 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 26. II. 1932. Pripeljanih je bilo samo 33 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov stari kom. 80 do 100 Din, 3—4 mesece stari 150 do 200 D, 5—7 mesecev stari 300 do 350 Din, 8—10 mesecev stari 400 do 450 Din, 1 leto stari 700 D, 1 kg žive teže 5 do 6.50 Din, 1 kg mrtve teže 7.50 do 8.50 Din.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 10 do 12 Din, volovsko meso II. vrste od 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telic od 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste od 12 do 14 Din, telečje meso II. vrste od 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže od 8 do 14 Din.

Zgornja Polskava. Pri nas tudi nismo čisto zaspali, čepravno se poredko kedaj oglasimo v dopisih. V nedeljo dne 7. februarja so igralci našega izobraževalnega društva »Skala« v polni dvorani vprizorili lepo igro »Utopljenca«. Tako smo se po dolgem času spet od srca nasmejali. Vsi igralci so svoje vloge prav izvrstno podali. Vsa čast našim fantom in dekletom, zbranim v izobraževalnem društvu, ki že skozi osem let tako vztrajno vzgaja našo mladino.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Ne smemo tiho preiti lepe in zares vesele predpusne prireditve Prosvetnega društva na pustno nedeljo. Dekleta z Gore so kot gostje vprizorile »Svojeglavno Minko«; igra je bila živahna, naravna, da se je videlo, da so igralke povečini z igro kar živele. Domačina sta podala šaljiv prizor »Stotnik in njegov sluga«, vmes so pa gorski tmburaši veselo svirali. Govo-

rilo se je pozneje, da je nekaj domačih fantov (ali tudi deklet?) vihalo nosove, češ, kaj hodijo tuji k nam! Mi smo pa tega veselili in pozdravljamo take nastope, ki naj oboje le spodbujajo k veselému tekmovalstvu pri vsem dobrem. Razumni lovrenški fantje gotovo ne mislijo več, da je največje junaštvo, ako fante iz druge vasi ali druge fare za plotom s koli počakajo! In pametna dekleta so vesela, če imajo priliko, da se od sosed učé vneme za prosvetno delo. Zato pa kličemo gorskim sosedom, ki jim doma neprijatelji prosvete in poštene zabave mečejo toliko polen med noge: le pogumno naprej in če mogoče, še večkrat na svidenje, da se bomo drug od drugega učili in radostno v dobrem tekmovali!

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Katoliško prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 6. marca popoldne po večernicah v Društvenem domu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Pridite, da se skupno navdušimo za bodoče delovanje prave naše katoliške prosvete. — Odbor.

St. Peter pri Mariboru. Pod predsedstvom vlč. g. župnika se je ustanovil za našo župnijo odbor za pomožno akcijo, ker tudi pri nas ne manjka revežev in takšnih, ki trpijo pomanjkanje. — Poravnalno postopanje je uvedeno nad premoženjem lastnice trgovine z mešaním blagom v Nebovi g. Lah Marije. Torej je gospodarska kriza dosegla že tudi naše trgovce. — Udeležence gospodinjstva tečaja se vedno z večjo vmeno in veseljem udeležujejo pouka, saj se pa tudi v vseh panogah kmetijskega gospodinjstva izobražujejo. Pred kratkim jim je tudi predaval o vrtnarstvu znani mariborski vrtnar g. Jemec. — Naročnino za Mohorjevo družbo je treba čimprej obnoviti. Naj ne bo hiše, ki bi ne imela na-

stava povzročene poraze, jo tolažil in jej prigovarjal, naj počaka lepo doma, saj bo prišlo kmalu do končne zmage in potem bosta itak za vselej skupaj. Komaj in komaj je odpravil junaškega dekleta iz tabora, kjer je bilo potrebno marsikaj urediti in pregnati plahost ter obup. Ob Bistriški dolini je kmečka vojska skrbno zastraženo nočila in hotela nadaljevati 7. februarja pot proti Kozjem. Že v noči od 6. na 7. februarja sta prejela Gregorič in Šterc sigurno zanesljivo obvestilo, da čakajo kmečko vojsko v Kozjem jezdec Alapiča in Zrinjskega, kjer so oficirji v gosteh pri posestniku tamkajšnjega gradu Maksu plemenitemu Ruepp. Na kak spopad s preizkušenim in zmag vajenim plemiškim konjeništvom ni bilo niti misliti, in še najmanj na odprti ravnici proti Kozjem. Ni preostajalo družega, nego zgodaj zjutraj zatrobili na odhod preko pilštajnskega trga na Buče in z vso naglico v Št. Peter in preko Sotle. Ko se je pričelo daniti in so klicale kmečke bojovníke na noge troblje, so zasvetili na vseh hribih kresovi in zazvonili po cerkvah zvonovi. Pri tem pogledu je objel kmečki tabor obup!

Vsakdo je vedel, kaj pomenita v tedanjih časih kres in plat zvona. Od ust do ust je šlo: »Turék je že v Kozjem in pridrvi zdaj pa zdaj nad nas!« Na srečo je že bilo izdano povelje za umik preko trga in dalje, ker sicer bi se bili kmetje itak razpršili v zapovedani smeri, v kateri so se upali ogniti Turkom. Prebridek je bil pohod ter umik 7. februarja zjutraj! Vsa spodbuda in tolažba iz ust vojvode ter kapitana sta bili zaman. Kmetje niso verjeli, da bi se bilo poslužilo plemstvo prekane s kresovi in zvonovi, da bi zbegali puntarje; vse je trdno verjelo, da je zadeja obupanega kmeta poleg vseh šib še — turška!

Na potu od Pilštajna do Št. Petra se ni pridružil klavernim ostankom še pred kratkim tolikanj ponosne punte nikdo. Pač pa je čakalo v Št. Petru dobrih sedem tisoč neoplašanih puntarjev, ki so le znali povedati, da so videli švigati po cesti ob Sotli na hrvaški strani plemiške jezdece, a jih je bilo le za malo južino in s temi bo lahek popravek.

Bolj malodušna nega sveža pomoč sta bila vojvoda Gregorič in kapitan Šterc. Zavedala sta

vent) poslala v južno Francijo manjši oddelek, da zatre upor, ki se je začel pojavljati v teh krajih. Med častniki tega vojaškega oddelka je bil tudi mladi Napoleon, ki je takrat poveljeval 4. topniškemu polku. — Nekega dne je naletel Napoleon na tri uporne meščane, ki jih je začel kar v kavarni poučevati o njihovi dolžnosti do države in vlade, in možje so ga ubogali. Od takrat naprej pa je začel Napoleon obiskovati kavarno g. Barette kot stalen gost, bil pa je vedno tako suhe, da ni nikoli nič naročil, ali pa na up. Ko je odšel iz Avignona, je zapustil v kavarni 60 fran-

ročenih Mohorjevih knjig, kajti število Mohorjanov mora vsekakor narasti. — Na fantovskem sestanku v nedeljo bo govoril g. dr. Jeraj iz Maribora.

Sv. Primož na Pohorju. Četudi pozno, zglasiti se je vendar treba. Pri ljudskem štetju leni so našli v naši župniji 452 ljudi. Rodilo se je 19, umrlo jih je 9. Porok je bilo 4. V letošnjem kratkem predpustu pa smo se kar hitro zaleteli in jih spravili 5 parov v zakonski jarem. Tudi rekord. — Na pustno nedeljo smo igrali v naši šoli in v korist šole dve veseligrigi »Poštna skrivnost« z moškimi ter »Strahovi« z ženskimi vlogami. Tudi je vmes prepeval mešani zbor. Obojni igralci, moški kot dekleta, so se vrlo obnašali. Zlasti vloga Matica je bila v najboljših rokah. Tako je bilo za pust nekaj veselega in poštenega. Žal, nimamo društva in društvenega prostora. Šolski oder pa je tudi tako majhen in skromen, da je komaj za največjo silo. Društvo bi že ustanovili, pa nimamo prostora za prireditve. — Mesec januar na našem solnčnem hribu je bil krasen. Zato pa so tudi smučarji iz Maribora od kluba »Rapid« hudo pritiskali sem gori. Eden si je celo roko zlomil v rami. — Februar pa je napel druge strune. Zvižga in tuli okoli voglov, kot bi bili vsi strahovi zunaj. Ko sem bil pretekli četrtek v S. Janškem Vrhu, sem se že bal, da me bo po zraku odneslo v pameško župnijo. Vendar tistega mraza ni kot ga imate v dolini. Ko je v soboto dne 13. svečana bilo v Dravogradu in Slovenjgradcu 25 stopinj —, je naš toplomer beležil samo 17 stopinj. Pritiska pa še drug mráz, ki grozi, da bo zmrznila cela vrsta naših dozdaž še samostojnih kmetov. Tu je pa gospodarska temperatura globoko pod ničlo. Kaj bo?

Pameče pri Slovenjgradcu. Mi Pamečani nismo navajeni, da bi vsako še tako majhno novico takoj razbohnali v svet. Naše geslo je: Veliko ali pa nič! Zato pa malokdaj pišemo, pač pa takrat več novic! Letošnji predpust je bil kratek, pa tembolj vesel. Kar 4 pari so se vpregli v zakonski jarem. Tri neveste so doma ostale, ena pa nas je zapustila in šla v sosednjo faro Trbonje. Vprašali bodete, kako da so ženini tako od daleč izvedeli za naše neveste. Pa saj vam je znana pesmica, ki pra-

vi: »So hribčki, doline in strme gore, prešmentani fantje, pač zvohajo vse!« Kot prva je dala vzgled vrlo mladenka Marija Trobej p. d. Tratnikova, katere se je udeleževala tudi na prosvetnem polju kot knjižničarka našega Prosvetnega društva in kot članica Marijine družbe. Za spremljevalca skozi celo življenje si je izbrala Ivana Štinkaj, pridnega mladeniča iz krščanske hiše Jelenove v Razborci, župnija St. Ilj pod Turjakom. Postala sta gospodarja na posestvu Tratnikovem, katerega je njima svobodno prepustil nevestin brat Ivan, zato ker se je namenil iti v samostan. Nevesta Alojzija Božič p. d. Ermanova, pa je dobila ženina iz Soštanja, Vinka Meh. Bila je istotako članica Marijine družbe. Naš vrli župan g. Luka Pogac ji je kot svoji rejenki podaril posestvo. Poročil ju je naš sorojak g. župnik šenipeterski Alojzij Vrhnjak. Kot tretji par sta se poročila mlada Micika Poznič in čevljar Anton Pletarski, doma iz okolice Rajhenburga. Ženin Peter Šak pa nam je odpeljal nevesto Francko Robin na svoj dom v sosednjo faro Trbonje. Novoporočenec želimo mnogo sreče in lahek zakonski jarem! Na dan prve poroke je bil pogreb vrlega moža in krščanskega očeta Lovrenca Lipuša p. d. Juriča. Rajnemu večni mir, ostalim pa iskreno sožalje! — Huda gospodarska kriza se čuti tudi pri nas vedno bolj in bolj. Kamorkoli greš, s komurkoli govoriš, povsod slišiš: kriza, kriza! Dasi je beseda kriza tuje, izvora, vsakdo ve, kaj pomeni, ker jo pač preveč čuti na lastni koži! Pri nas čutimo krizo tembolj, ker nas razni lesni trgovci silijo pri nakupu tesanega lesa s takozvano novo kubično mero, s katero bodo nas kmetje in delavce, ki živimo od lesne industrije, popolnoma uničili, če bo šlo tako dalje! Treba bi bilo, da poseže oblast vmes in napravi konec tej stvari.

Pernice nad Muto. Marsikdo misli, da je naš kraj za »plankami«. Pa ni tako. Naši ljudje se prebujajo v zimski naravi, osobito fantje, ki vesele in razigrane volje vzamejo svoje »dilece« na ramena in hajdi z njimi na snežne poljane, ki jih pri nas ne manjka in se morejo meriti z marsikaterimi, ki jih danes hvalijo, da imajo idealno lego. Le to ni prav, da vse hiti na Pohorje in naš Kozjak

ostane po zimi osamljen. Da ni naših vrlih fantov s svojimi »dilcami«, bi bila zimska narava kakor izumrla. Fantje si znajo prav dobre smuči napraviti, čeprav mora potem marsikateri prepustiti na strminah svojo usodo »zadnjemu delu«. Če bi nas več planincev-turistov obiskalo, osobito poleti, ko je tukaj res krasno, bi se morebiti tudi naši ljudje začeli zanimati za marsikaj, za kar zdaj ne kažejo pravega zanimanja. Da nas tare gospodarska kriza ali griža, menda ni treba komentirati. Ljudje tukaj še precej mirno prenašajo to bolezen. Upajmo, da nas ne bo dolgo tlačila, izhod se bo vsekakor našel. — Nekaj se je tudi storilo za naše uboge. Šolsko upraviteljstvo je ob priliki božičnice obdarovalo vse otroke; med njimi 10 otrok z obvalom, 20 pa z obleko, perilom ali raznim blagom. Na prošnjo šolskega upraviteljstva je poslalo več tverdk in trgovcev razna darila. Posebno izdaten dar nam je poklonila Ciril-Metodova družba v Ljubljani: znesek 750 Din, katere namen je, podpirati obmejne šole, posebno v narodno ogroženih krajih. Dalje nam je poklonila kr. banska uprava v Ljubljani 400 Din, tvrdka Bata 200 Din, Učiteljska tiskarna v Ljubljani lep dar šolskih potrebščin, tovarna Zlatorog ročno milo. Vsem darovalcem najprisrčnejša hvala! Božičnica se je vršila z igrice »Sirota Jerica«. Precej težka, a krasna igrice, katero so деца tako lepo igrali, da so se mamicam oči orosile. Tudi 1. december smo lepo proslavljali. Pri tej proslavi so bili celo naši »čuvarji« graničarji, ki jim je slovenska pesera zelo ugajala. — Šest let je hodil k nam opravljat duhovniško službo č. g. Kociper iz Ojstnice, iz precej oddaljenega kraja. Radevolje in z veseljem je prenašal marsikaj neprijetnega, posebno pa zelo dolgo, utrudljivo in zelo simno pot. Pretekli teden nas je zapustil, zapustil našo mladino, ki se je ganljivo poslovila od svojega kateheta in ki mu bo hvala ležna za prežete nauke. Tudi vsi ostali se gosposdu zahvaljujemo za vse in mu želimo zadovoljno in srečno življenje. Na njegovo mesto je prišel č. g. Slana iz Bizeljskega, kateremu želimo dobrodošlico in da bi se kmalu privadil naših planin. — V pondeljek dne 22. februarja je obhajal g. Gešman Peter svojo 60letnico v krogu svoje družine in prijateljev.

kov dolga. Mladi Napoleon si gotovo ni takrat ni mislil, da bode postal pozneje francoski cesar.

Pred očmi policista

Neki policist je nedavno zjutraj stal pred neko restavracijo v Chicagu in ravnodušno opazoval dva možaka, ki sta se trudila, da spravita iz lokala težko železno blagajno. Niti najmanjše ni slutil, da je bil priča znamenit roparskem napadu. Blagajno sta morala nositi ven dva delavca v restavraciji, k čemer sta ju prisilila dva bandita, od katerih je eden pazil na oboje v kuhinji, drugi pa je prijazno treptal oba moža, ki sta vlekla blagajno po

se, da je številčno od plemiške mnogo močnejša kmečka vojska kljub vsej previdnosti umika zašla baš v tem obsotelskem kotu v past. Iz smeri od Podsrede bodo pritiskali nad upornike konjeniki Alapiča ter Zrinjskega, prehod preko Sotle in umik na Cesargrad jim bodo preprečili hrvatsko-ogrski vojaki. Spopad na življenje in smrt je bil neizogiben. Ako se bo posrečilo upornikom izvojevati prehod preko Sotle, bodo rešeni in še prinesli pravočasno pomoč glavnemu delu kmečke vojske pri Dolnji Stubici; v nasprotnem slučaju jih bo objela majka smrt ali plemiška sužnost, ki bo hujša od turške!

8. februar leta 1573. je bil odločen za celotni nadaljnji zaključek kmečkega upora.

Že zgodaj predpoldne je bila razvrščena kmečka vojska v bojne vrste, katere je urejeval in navduševal kapitan Šterc na konju in v blesteči viteški opremi. Tisoč mož broječa rezerva je čakala pripravljena pred St. Petrom za slučaj, da bi res nameravala napasti plemiška konjenica umikajočo se kmečko vojsko od zadaj, in ki je morala biti vsak čas tukaj iz Podsrede. Rezer-

vi je zapovedoval vojvoda Gregorič. Ako si bo izvojevalo Šterčevo glavno krdelo prehod preko Sotle, mu bo sledila tudi rezerva.

Med hribom Srebernik, pod katerim se vije Bistrica na šenipeterski strani v Sotlo, med St. Petrom, Kunšpergom in Sotlo je lepa ravnica, kjer so sama rodovitna polja ter travniki. Ravan tvori nekak trikot, preko katerega je zapovedal kapitan Šterc prodiranje v strnjjenih vrstah. Troblje so zabučale, zemlja je odmevala od trdih korakov, vsak je stisnil trdneje orožje in uprl pogled v poveljnika, ki je jezdil na čelu in kazal z golim mečem smer, v kateri je most preko Sotle. Komaj so bila puntarska krđela sredi ravnice, je pričelo trobiti tudi plemiško konjenišvo, galopirati preko mostu in se razvrščati ob Sotli na levo ter desno. Pri pogledu na bliskovito manevriranje sovražnika je zapovedal kmečki kapitan razdelitev bojne sile na tri dele: glavni s ciljem proti mostu, levi in desni vsak s svojo rezervo proti sovražniku, ki je tekal in se uvrščal na levo ter desno ob Sotli. Šterčeva razvrstitev je bila v naglici mojstrsko zadeta. Iz negotovega beganja

G. Gešman je ena izmed zaslužnih osebnosti na Pernicah, ki je s svojo razsodnostjo ter previdnostjo pridobil naklonjenost in zaupanje Perničanov. Bil je dolga leta župan tukajšnje občine, šolski ogleda, tajnik, blagajnik itd. ter bil vedno zaveden Slovenec. Ob njegovi 60letnici mu tudi mi želimo še mnogo let življenja in da bi bil še nadalje naklonjen občini in šoli. Še na mnoga leta!

Potok pri Kokarjih. Za veseljem pride žalost. Tako se je tudi pri nas zgodilo. Dne 25. januarja t. l. se je poročil na Kokarjih gosp. Alojz Fricelj p. d. Prodnikov iz vasi Potoka z gđ. Anico Krajnc p. d. Florjančevič iz Kokarj. Gostija je bila na ženinem domu, svatje so bili razpoloženi in veseli. Ob dveh po polnoči pa so odšli zaradi bolezni ženinove tete Elizabete Fricelj, ki je kmalu zatem umrla v 67. letu svoje starosti v samskem stanu. Bila je vse življenje pridna ter krščanska. Njen pogreb se je vršil ob obilnem številu udeležencev. Mlademu paru obilo sreče, pokojnici pa večni mir in pokoj! — V vasi se tudi imamo staro korenino. Krščansko in Bogu služno dekle Unukovo Mico, ki je preživela dobro in slabo. Dobrega malo, ker je slepa in stara 88 let. Otroci jo imajo radi, ker jih je mnogo že spestvovala. Bog ji daj še dosti let doživeti! — Letošnji predpust je bil kratek, pa ni bilo časa se ženiti. Vsi velike denarne krize smo obhajali pust manj živahno. Upajmo, da bo kmalu boljše!

Zg. Polskava. Ker je bil letos predpust bolj kratek in tudi kriza se na naših kmečkih domovih močno pozna, smo bili s porokami bolj skopi, poročila sta se samo dva para. — Sedaj, ko je nastopil sv. postni čas, pridno kosil bela žena smrt v naši župniji. V dnevih 14. in 15. februarja smo položili v hladni grob kar dva pridna in ugledna gospodarja naše fars. Kako sta bila priljubljena, je pričel nji in pogreb ob ogromni udeležbi župljanov, kakor tudi iz sosednjih župnij. Prvi, Leskovar Anton p. d. Šrbel iz Kočn je umrl v starosti 64 let. Bil je vzgleden krščanski mož, značaj, dober oče in marljiv gospodar ter zvest naročnik »Slovenskega gospodarja«. Velika žalost in izguba je zvela ugledno in prostrano Šrbelovo kmetijo, posebno ker je še pred 1 tednom pred svojo smrtjo ves vesel in zdrav

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Penič Mira, trgovina, Vetrinjska ul. 9
Tekstilni bazar, Vetrinjska ulica 17

Sv. Jurij ob Ščavnici:

Perger Tomaž, trgovec.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Celju

Davorin Golob, modna in manufakturna trgovina, Narodni dom

Ljubno v Sav. dolini:

Jakob Sem, trgovec

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile. Ta objava je za trgovce, ki odvažajo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

obhajal poroko svoje starejše hčerke, ki je odšla na novi dom (Stumbergerjevo kmetijo) v Prepole na Dravsko polje. Pač ni takrat nikdo slutil, da bo za veselo gostijo tako hitro zagostovala kruta smrt in ugrabila dobrega očeta. Hvala g. župniku za tolažilne besede ob grobu in pevskega zboru za ganljive žalostinke. Druga moža nam je vzela smrt kar iz vasi Zgornja Polskava, blagega Janeza Keršič v starosti 66 let, iz znane obče spoštovane Kobanove hiše. Bil je skrben mož, kmetiška korenina, kakršnih današnji dan močno primanjkuje, zvest naročnik »Slovenskega gospodarja«. Bil je izredno marljiv gospodar, saj si je v mladosti skoraj iz nič prigospoduril s svojo zvesto družico lepo kmetijo. Zapušča ženo in petero otrok, ki so vsi dobro preskrbljeni. Uglednima hišama sožalje, rajnima večni mir!

Šetarjeva pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Dolga vrsta pogrebcev se je vila dne 4. m. m. na pokopališče pri Sv. Lenartu v Slov. gor., ko smo spremljali k zadnjemu počitku mlado, veliko prezgodaj umrlo mater Ano Kramberger iz Šetarjeve. Šele komaj v 27. letu, pa je morala umreti kot žrtev materinakega poklica. Kljub vsej skrbi in trudu zdravnikov ter domačih je ni bilo mogoče ohraniti pri življenju. Umrta je kot mučenica po petih tednih velikega trpljenja ter zapustila možu tri majhne otroke: 7letno hčerko, 4letnega sinčka in 5 tednov staro hčerkico, ki nikdar ne bo poznala in okušala materine ljubezni. Ob pogledu na jokajočo mater, potrtega moža ter zapuščene otročiče na domu in na pokopališču, ko so jim spustili v temno jamo zlato mamico, smo zajokali z njimi vred vsi. Naj jih tolaži in podpira ljubi Bog! Rajna naj v miru počiva! — Na pogrebu se je nabralo 100 Din za uhoge afrikanske zamorca. Hvala!

Sv. Anton v Slov. goricah. V zadnjem času beleži naša kronika smrt najstarejše faranke Marije Rihtarič, ki je bila rojena leta 1839, torej je bila stara 92 let. V Župetincih je umrl Andrej Vršič v starosti 79 let. — Kakor drugod, tako se je tudi pri nas pred zapečatenjem Kmetijske eksportne zadruge razvila velika špekulacija z življenjem in smrtjo. Prihajali so razni agenti, ki so zavarovali osebito stare ljudi, da, celo take, ki so bili že na mrtvaških posteljah. Danes je pa morda oškodovanih mnogo ljudi. Pomnimo, da zastopa pri nas posmrtno zavarovanje »Kafitas«, kakor tudi vsa druga zavarovanja edinega najstarejšega slovenskega zavoda »Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani« naš domačin gospod Vinko Lorencič, kateri rad da vsakemu v zavarovalnih zadevah brezplačno pojasnilo. Torej pozor pred tujimi agenti!

Stanetinci. Z globoko žalostjo naznanjamo, da je naš preblagi in nad vse dobri oče Mat. Jurkovič, brat pokojnega ptujskega prošta, po dolgi in mučni bolezni, prevlečen s sv. zakramenti, dne 12. svečana t. l. mirno v Gospodu zaspal. Rajni je bil 40 let zvesti naročnik »Slovenskega gospodarja« ter vzoren gospodar in veren katoliški mož. Naj počiva v miru!

sovražnika je bilo razbrati, da ga je ta nastop presenetil in da mu grozi nevarnost obkolitve na levem in desnem krilu. Ker se je spustila kmečka vojska v hitrejši korak, so tudi jezdec spodbodli konje, da bi udarili na kmečke vrste nekoliko dalje proč od Sotle.

Kapitan Šterc je skotalil z mogočnim zamahom s sabljo prvega jezdec s konja in se zagostil v gubečo, da bi napravil gaz klinu pešcev, ki je že tudi udrihal po konjenikih, kojih prvi in glavni naskok je bil zaustavljen in predor kmečkih vrst že pri prvem srečanju onemogočen. Tudi ob levem in desnem krilu kmečke vojske je bil odbit prvi konjeniški naval. Kapitan Šterc je imel srečo, da je izsekal z izurjenimi udarci s sabljo predor skozi sovražno konjenico, sledili so mu pešci in ogrožali s popolnim razcepom sovražnih sil, ki bodo prisiljene se umakniti v dveh polkrogih v Sotlo, saj drugega zhoda čez nekaj časa nikakor ne bo. Sigurna kmečka zmaga in popoln poraz plemiške konjenice se je bližal z vso neizbežnostjo, ko se je razlegel topot konjskih kopit od Št. Petra. Liki jata jastrebov so frčali

Alapičevi in Zrinjskega jezdec, ki so že bili pomandrali kmečko rezervo na polju pred Št. Petrom, kmečki z neugnano silo zmagujoči vojski naravnost v hrbet. Popolno uničenje tako srečno se vojskujoče kmečke vojske je bilo neizbežno dejstvo, kakor hitro se je prikazal sovražnik še od zadaj. Ko so kmečke vrste zapazile, v kaki pasti da so, je pognal vsak orožje in si skušal oteti življenje s pobegom, ki je končal za večino kmečkih pešcev s preklano glavo. Po vpadu od zadaj je bila borba kratka, vpitje splošne zmede pretresljivo, po polju so se podili jezdec za pešci, ki so stegovali zastonj roke in prosili milosti. Razljuteni plemiški divjaki so poznali le smrtonosne zamahljaje z meči, ki so bili itak boljši od ujetništva in poznejših kazni. Ko so si segli poveljniki zmagovitih konjenikov s hrvaške in štajerske strani po kratkem, a grozno krvavem boju s častitkami zmage v roke, je krilo šentpetersko ravan proti Sotli na tisoče pobitih kmetov, več sto jih je bilo ujetih in med njimi tudi ranjeni kapitan Pavel Šterc.

(Dalje prihodnjič.)

plečih, pri tem pa jima tako, da ni policist slutil, grozil s samokresom, ki ga je držal v žepu suknje. Z blagajno sta nato handita odpeljala 1800 dolarjev neznano kam.

Zlato potuje.

Kako so svetovne zaloge zlata izpremenile gospodarje tekom zadnjih 20 let, je razvidno iz sledečega: Leta 1913 je bilo 23% vsega zlata v Zedinjenih državah, v Franciji 11,6%, v Rusiji 12% in v vseh ostalih državah 51%. V letu 1931 dne 31. oktobra pa je bilo v Ameriki zlata 37%, v Franciji 22% in ostalo je pa prišlo na vse druge države.